

Aika: 12.11.2021 klo 8.15-10.15

Paikka: Sähköinen työskentelyalusta Teams.

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj., klo 8.00-8.15
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala, 2. vpj.
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä, 1. vpj.
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia

Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteer	sihteer, TKS

Kutsutut:

Ikonen Anna-Kaisa	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere, klo 8.00-8.15
Rantanen Teppo	johtaja	Tampere, klo 8.00-8.15
Airaksinen Harri	toimitusjohtaja	Business Tampere, klo 8.00-8.15
Lippo Antti	kehittämispäällikkö	TKS, 139 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

138 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
139 § KESTÄVÄN SIIRTYMÄN KV-BENCMARKING	4
140 § YMPÄRISTÖMINISTERIÖN EHDOTUS UUDEKSI KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAIKSI, LAUSUNTOPYYNTÖ	6
141 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJIEN STRATEGIATYÖPAJA 24.11.2021	8
142 § KUNNANHALLITUSTEN STRATEGIATYÖPAJAN AJANKOHTA JA VALMISTELU	10
143 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN	11
144 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	12
145 § § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	13
146 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	13

138 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

8.15-8.20

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.00.

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Lähijunaliikenteen lisäostot	Kunnat varautuvat talousarvioissaan.	Kunnat, JOLI
EU-toimiston toimintasuunnitelma 2022	Toimintasuunnitelmaa viimeistellään ohjausryhmän toimesta	OHRYS, EU-toimisto
Seutuvertailut	Tietoja hyödynnetään kuntien omassa suunnittelussa sekä seudullisessa suunnittelussa	Kunnat, TKS
Alueellisen eriytymisen ja koulusegregaation ehkäiseminen: TAKE-hanke	Hakemus on jätetty ministeriöön	TKS
Kaupunkiseudun digitaalinen kansalaispaneeli –hankkeen tilannekatsaus	Hanke jatkuu suunnitellusti lokakuulle 2022. Keskustelumoderaattoreita kevään suureen seutukeskusteluun ”Fiksu ja reilu” liikenne tarvitaan lisää.	Tampere, kunnat, TKS
Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet ja talousarvio vuodelle 2022	Seutuhallitus hyväksyy osaltaan 24.11.	TKS

Liitteet:

- Muistio 29.10.2021

Juha Yli-Rajala, Anna-Kaisa Ikonen, Teppo Rantanen ja Harri Airaksinen poistuivat kokouksesta.

Heidi Rämö jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

139 § KESTÄVÄN SIIRTYMÄN KV-BENCHMARKING

Kehittämispäällikkö Lippo

Seutuluoitsi käynnisti toukokuussa kilpailutuksen kautta konsulttitoimemksiantona kansainvälisen benchmarking-selvityksen kestävän siirtymän edelläkävijäalueista. FCG:n toteuttamaan selvitykseen valikoitu tarkasteltaviksi kohteiksi Bristol, Essen, Malmö, Nijmegen ja Portland. Selvityksessä käytettyjä menetelmiä olivat kirjallisuuskatsaus, asiantuntijoiden puolistrukturoidut haastattelut, kansainvälinen työpaja ja vuorovaikutus digitaalisella alustalla.

Selvityksessä tarkasteltuja kysymyksiä ja keskeisiä löydöksiä:

Kestävän siirtymän strateginen asema	<ul style="list-style-type: none"> • Hiilineutraaliustavoite on usein asetettu vuosille 2040-2050 • Kestävällä kehityksellä / siirtymällä on usein laaja kokoava rooli, joka yhdistää hallinnon, TKI:n ja MAL-suunnittelun sekä elinkeinonkehityksen. Kohdealueilla ei ollut useinkaan erillistä ilmastostrategiaa, vaan yksi (kaupunki)strategia, joka sisältää ilmastotavoitteet ja myös niihin kytkettyjä elinkeinotavoitteita (esim. cleantech-työpaikat). • Toteutetaan massiivisia aluekokeiluja skaalauksen pohjana • Käytetään mielikuvakaavoitusta, määritetään strategisia kehitysvyöhykkeitä. • Ilmastonmuutoksen varautuminen pitkällä ja varsin konkreettista, esim. viilennetyt tilat avoimissa kartoissa.
Kestävyyden johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> • YK:n Sustainable Development Goals (SDG) yleinen tavoitejohtamisen viitekehys, joka on integroitu hallintoon tai jopa toimii hallinnon strukturina. • Urban Growth Boundary –ajattelu: tiivistämistä ja täydennysrakentamista, myös tontteja rohkeasti pilkkomalla • Kehittämiseen liittyy brändättyjä muutosnarratiiveja ("<i>hiilestä vihreään</i>"), joita vahvistetaan konkreettisilla ja näkyvillä paikoilla ja tiloilla. • Kohteet hyödyntävät riippumattomia (teknisiä) sparraajia: <i>Advisory Committee on Climate Change</i>, vetytalouden kehittäminen (<i>hydrogen advisor board</i>). • Pyritään ulos silloista, myös sidosryhmien tasolla.
Kohteiden vahvuuksia/ fokuksia kestävyys-tee- moissa, esim.	<ul style="list-style-type: none"> • Uusiutuva energia • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen • Pyöräilyinfra ja sähköinen liikenne • Vety • Ruoka, terveys, ulkoliikunta.
Sosiaalinen kestävyys	<ul style="list-style-type: none"> • Vähemmistöryhmien lähettäjä (<i>ethnic minority ambassadors</i>) ja säännöllinen vuoropuhelu päätöksenteon kanssa • Kohtuuhintaisen asumisen haaste yleistä • Käyttäjälähtöisyys: eri asukasryhmien kokemusten tutkiminen kaupungin palveluiden käyttäjinä

	<ul style="list-style-type: none"> Asukkaiden kanssa tehtyjä strategioita, asukkaat myös investoreina esim. tuulivoimahankkeissa. Heikommin kehittyneiden alueiden ja kaupunginosien erityisfokus strategiassa, myös paikallisvaluuttakokeiluja
Yritysyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Strategisia yrityskumppaneita esim. energiajärjestelmän kehittämisessä, korjausrakentamisessa Innovaatioalustat Strateginen taloudellinen kehitys, esim. pääkonttoreiden houkuttelu ja palveleminen (Malmö)
Tukimekanismit ja insentiivit	<ul style="list-style-type: none"> Vaikuttavuusinvestoinnit osana julkisia hankintoja EU rahoituksen hyödyntäminen: Horizon, Interreg...
Digitalisaatio	<ul style="list-style-type: none"> Seutubarometrit ja paikkatietoa myös ”sensiivisistä ja epäedullisista tiedosta”.

Selvityksen tarjoamia keskeisiä oppeja:

- Selvitys rohkaisee pohtimaan kestävän siirtymän roolia laajemmin integroivana ja poikkihallinnollisena teemana.
- Kestävyytyö voidaan brändätä vahvasti esim. YK:n SDG-kehikon kaltaisella konseptilla, joka tarjoaa yhteisen kielen ja tehokkaita viestinnän elementtejä eri sidosryhmille.
- Mittaluokka erot toiminta- ja ajattelutavoissa: kunnat tekevät 10K-1M€ tekoja, elinkeinoelämä ja sijoittajat hakevat 10M-1MRD€ investointeja. Tarve decarbonisaatiohankkeiden intersektoriaaliselle aggregoinnille – ja digitalisaation koplaamista näihin.
- Jalkaudutaan asukas- ja ruohonjuuritasolle ja otetaan asukkaat mukaan kasvatukseen / koulutuksen / tutkimuksen kautta suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Valikoiduissa teemoissa olisi hyvä rakentaa suhteita kohdekaupunkeihin (esim. Malmö – pääkonttoreiden houkuttelu kakkoskaupunkina, Essen/Ruhr – teollinen murros)

Selvityksen parhaita oppeja ja käytäntöjä kohdealueilta tullaan sisällyttämään Seutuluoitsin loppuvuodesta valmistuvaan tulevaisuusluotainraporttiin.

Kehittämispäällikkö Lippo selostaa asiaa kokouksessa.

Kuntajohtajakokous 12.11.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää

merkitä valmistuneen selvityksen tiedoksi ja

käy keskustelun selvityksen tulosten hyödyntämisestä seutustrategian valmistelussa ja laajemmin kaupunkiseudun kehittämisessä.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus.

Päätös.

140 § YMPÄRISTÖMINISTERIÖN EHDOTUS UUDEKSI KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAIKSI, LAUSUNTOPYYNTÖ

Seutujohtaja Nurminen

Ympäristöministeriö pyytää 7.12.2021 mennessä lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Uudella kaavoitus- ja rakentamislaille on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Koko lausuntopyyntöaineisto löytyy:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalid=17b78d7d-ad1b-41fb-8b5b-a9e7e0c798fd>

Aikaisemmin maankäyttö- ja rakennuslain uudistyön kuluessa on pyydetty kommentteja alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää koskevista alustavista pykäläluonnoksista. Kaupunkiseudun antamat kommentit ovat liitteenä. Lisäksi on pyydetty kommentteja erikseen kaupunkiseutusuunnitelmasta. Kuntajohtajakokous on käsitellyt kaupunkiseudun vastausta kaupunkiseutusuunnitelmaa koskevaan asiantuntijakyselyyn viimeksi 21.5.2021.

Kaupunkiseudun lausunnon valmistelua on pohjustettu seututoimiston MAL-tiimillä. Kuntayhtymän lausunnon periaatteet ovat seuraavat:

- Keskitytään kaupunkiseutusuunnitelmaa koskevien pykälien kommentointiin.
- Kuvataan nykyinen toimintamallimme ja resurssit vapaaehtoisen rakennesuunnitelman laadinnassa.
- Kuvataan miltä osin rakennesuunnitelmaamme on tarve uudistaa (sisältö/prosessi).
- Kuvataan, miten esitetty lainsäädäntö tukee tai ei tue tarpeitamme.

Lausunnolla pyritään tukemaan kuntaomistajien näkemyksiä. Samalla korostetaan kuitenkin seudullisen suunnittelun merkitystä ja vaikuttavuutta kuntien elinvoiman ja kestävä kehityksen edistämiseksi.

Lausuntoluonnos toimitetaan viimeistään kuntajohtajakokoukseen.

Maankäyttö ja asumisen työryhmä käsittelee lausuntoa kokouksessaan 17.11.2021

Liitteet:

- Tampereen kaupunkiseudun kommentit alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää koskevista alustavista pykäläluonnoksista

- Huomioita MRL:n luonnoksen mukaisesta kaupunkiseutusunnitelmasta, KJK 21.5.2021

Kuntajohtajakokous 12.11.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

käydä ohjaavan keskustelun kaupunkiseudun lausunnon viimeistelystä,

että lausunto hyväksytään seutuhallituksen kokouksessa 24.11. ja

että kuntajohtajat kuittaavat lausuntoluonnoksen sähköpostilla Maston kokouksen jälkeen ennen seutuhallituksen kokousta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Todettiin, että kaupunkiseudun lausuntoon voidaan lisätä toteamus, että muilta osiltaan kaupunkiseutu yhtyy Tampereen kaupungin lausuntoon.

141 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJIEN STRATEGIATYÖPAJA 24.11.2021

Seutustrategian uudistamisen työohjelmaan ja syksyn kokouskalentereihin on merkitty seutuhallituksen ja kuntajohtajien työpaja, jossa keskitytään seutuyhteistyön tahtotilan ja seutustrategian pääviestien työstämiseen. Työpaja pidetään Tampere-talolla läsnä tilaisuutena.

Suunniteltu ohjelma/ Aamupäivän aikataulu kokonaisuudessaan:

Klo 8.00 Aamupala

Klo 9.00-9.45 Kokousasiat

Klo 10.00 Alustus: Tampereen kaupunkiseudun tulevaisuussiirtymä (Demos Helsinki)

Klo 10.20 Keskustelu

Klo 10.30 Työryhmätyöskentelyä

Klo 11.30 Työryhmätyöskentelyn purku

Klo 11.45 Työpajan yhteenveto ja keskustelu

Klo 12.00 Työpaja päättyy

Klo 12:00 Lounasbuffet

Osallistujat jaetaan neljään ryhmään, jotka kiertävät pöytäryhmissä, jotka on jaettu seuraavien teemojen alle:

- Tulevaisuuden elinkeinoelämä
- Liikenteen murros
- Ekologinen jälleenrakennus
- Kaupunkiseudun lumovoima

Metodina on hieman sovellettu Learning Cafe, jossa käsitellään kunkin teeman osalta tahtotilaa ja pääviestejä. Ryhmät käyttävät ensimmäisessä pöydässä enemmän aikaa aiheen pohtimiseen ja luovat pohjan seuraavia ryhmiä varten. Tämän jälkeen ryhmät kiertävät läpi loput pöydät ja täydentävät edellisten ryhmien työn tuloksia.

Seututoimiston asiantuntijasihteerit toimivat työryhmien sihteereinä. Fasilitaattorit (Demos + seututoimisto) kiertävät ryhmissä ja auttavat tarvittaessa keskustelua eteenpäin.

Demos fasilitoi työryhmätyöskentelyn purun yhdessä kunkin työskentelyryhmän puheenjohtajan kanssa.

Lopuksi listataan tahtotila ja luodut pääviestit sekä käydään fasilitoitu keskustelu prioriteeteista ja tarpeista jatkokeskustelulle.

Kuntajohtajakokous 12.11.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää

käydä ohjaavan keskustelun strategiatyöpajan jatkovalmistelusta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Todettiin, että työskentelyteemoihin lisätään kansainvälistyminen, joten työryhmiä on yhteensä viisi.

142 § KUNNANHALLITUSTEN STRATEGIATYÖPAJAN AJANKOHTA JA VALMISTELU

Seutusihteeri Pohjonen

Aika ajoin on seutuyhteistyön teemoista järjestetty kunnanhallitusten työpajoja, joilla on syvennetty keskeisten luottamushenkilöiden tietoisuutta työpajaan valitusta seututeemasta, edistetty seutuyhteistyön vaikuttavuutta ja lisätty sitoutumista yhteisten tavoitteiden toimeenpääntöön. Viimeksi on järjestetty kunnanhallitusten asuntopoliittinen tavoitetyöpaja 8.2.2021.

Seutustrategian uudistamisen työohjelmaan on merkitty kunnanhallitusten työpaja tammi-maaliskuulle 2022. Työpajassa työstetään tahtotilan ja pääviestien konkretisoimiseksi kärkitavoitteet seuraavalle strategiakaudelle.

Tapana on ollut, että kunnista työpajaan osallistuu ns. kunnanhallituksen kokouspiiri ja kuntajohtajan lisäksi mahdollisesti teeman mukaan muuta virkamiesjohtoa.

Työpaja on kutsuttu kokoon kunnanhallituksen kokouksena, ja kunnat ovat vastanneet kokouspalkkioista ja mahdollisista kulukorvauksista sekä matkakuluista.

Työpajan valmistelusta, materiaaleista ja toteutuksesta on vastannut seutuyksikkö.

Seutustrategian kärkitavoitteita on tarkoitus käsitellä läsnä työpajassa.

Kuntajohtajakokous 12.11.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää

sopia kunnanhallitusten seutustrategiatyöpajan ajankohdan ja

käydä ohjaavan keskustelun työpajan jatkovalmistelusta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Sopivan päivämäärän valinta voidaan hoitaa kuntien hallintojohdon kanssa.

143 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN

Seutusihteeri Pohjonen

Perussopimuksen 4 §:n 2. ja 3. kohdan mukaan yhtymäkokous hyväksyy kuntalain säädösten mukaisesti kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion sekä sen yhteydessä taloussuunnitelman, päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä, tuloksesta, toimintakertomuksesta, vastuuvapauden myöntämisestä ja tarkastuslautakunnan ehdottamista toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Perussopimuksen 6 §:n mukaan yhtymäkokouksen kokouskutsu on vähintään 14 vuorokautta ennen kokousta lähetettävä jäsenkuntien kunnanhallituksille.

Kuntajohtajakokous 12.11.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

että yhtymäkokous kutsutaan koolle 22.12.2021 klo 14.00 ja

että kokouskutsun antaa seutuhallituksen puheenjohtaja.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

144 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Kuntajohtajat:

Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelu
Yli-Rajala ja Oskari Auvinen

Todettiin, että teema otetaan perusteellisempaan keskusteluun seuraavaan kokoukseen.

Suomi-radon tilannekatsaus
<https://suomirata.fi/lisatietoa/>
Mikko Nurminen

Todettiin, että Suomirata Oyn edustaja pyydetään kuntajohtajakokoukseen esittelemään raideliikenteen kehitystyön etenemistä.

145 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

29.10, Teams

Selvitys kuntien osallisuustyöstä/Seudullinen digitaalinen kansalaispaneeli

Alueellisen eriytymisen ja koulusegregaation ehkäisemisen seudulliset välineet -hankehakemus

Seutuvertailut

TA2022 päätös

12.11. Teams

Kestävän siirtymän kv-benchmarking

MRL-lausunto, keskustelu

SH + KJK strategiatyöpajan 24.11. valmistelu

Kunnanhallitusten strategiatyöpajan ajankohta

Yhtymäkokouksen koolle kutsuminen

24.11.KESKIVIIKKO STRATEGIATYÖPAJA SH+KJK, läsnä

Seutustrategia - yhteistyön tahtotila ja strategian pääviestit

26.11., LÄSNÄ

VATE-teema

Kuntayhteistyön teemoja ja rakenteita Pirkanmaalla

Lukiokoulutuksen tiekartta

Rajaton seutu -elinkeinovyöhykkeet

Seutuluotsin visio

8.12. SEUTUFOORUMI

10.12. LÄSNÄ (erikoisaamiainen)

Seutustrategia - yhteistyön tahtotila ja strategian pääviestit

Lähijunaselvitys, tiekartat toimenpiteille

Seutudigi-hanke projektisuunnitelman hyväksyminen.

Rakennesuunnitelman/kaupunkiseutusunnitelman uudistaminen, lähetekeskustelu (Tammikuu)

146 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Varapuheenjohtaja Heidi Rämö päätti kokouksen klo 10.07.